

Classificació

Tema: L'audàcia d'una dona davant l'ocupació napoleònica.

Subtemes: L'amor patriòtic. La ciència als segles XVIII-XIX. L'emigració. Els guerrillers. L'imperialisme. La llibertat de pensament. El reialisme. Les supersticions. L'ús i l'abús dels invents. Els viatges.

Gènere: Novel·la

Subgènere: Aventures. Rerefons històric.

Edat dels lectors: A partir de 10 anys.

Estudi del llibre

Argument

De l'improvisat quarter d'un destacament de l'exèrcit napoleònic a Catalunya desapareixen vuit-centes camises. El coronel Bassonnet inicia les investigacions intentant detenir, acusant-lo del robatori, un hisendat -Miquel Vernet- sospitós de finançar alguna partida de guerrillers. En no ésser aquest a casa, el capità pretén retenir-ne la família, però els fills també han desaparegut. En Quèl i l'Antònia s'amaguen a ca l'Odila, una amiga de la família, catalana del Rosselló i reialista que ha estat l'autèntica i única responsable de la sostracció de les camises. La seva intenció era vendre-les si tot anava bé o fer-se un globus aerostàtic per fugir volant. Quan veu que els nens poden ésser descoberts, decideix enlairar-se amb ells i córrer el risc d'ésser detinguda per les tropes franceses; abans, però, fa arribar a Miquel Vernet un missatge: ha d'esperar els seus fills a la costa. L'aeròstat casolà funciona, però el temor de la gent que desconeix l'artefacte en dificulta les òptimes condicions de vol. Finalment, l'ajut dels anglesos és decisiu.

Ambientació

Espai: L'acció transcorre, en principi, en un poble de la Plana de Vic. Després se centra en el globus aerostàtic que segueix la trajectòria d'alguns rius: el Ter, la Riera Gavarresa, el Congost, la Tordera, el Llobregat. Acaba a la costa barcelonina.

Temps: L'acció se situa als inicis del segle XIX. L'aventura té una durada d'un mes i mig aproximadament. Comença una tarda de primavera en plena guerra del Francès i acaba el 20 de maig de 1813.

Narrador

Extern, en tercera persona.

Estil i llenguatge

La introducció està feta en present, cosa que acostava el lector a la història, dins la qual el narrador empra tots els verbs en pretèrit perfet. Predomina més el diàleg, sempre directe, que la narració. Utilitza -en cada intervenció d'Odila i en alguna dels soldats gavatxos- mots i expressions francesos o rossellonesos. El llenguatge esdevé més formal i impersonal en els informes i oficis que introdueix l'autor cap al final de la història.

Estructura interna

Presenta la següent estructura: 1a part (del cap. 1r al 4t): recerca del culpable del robatori i fugida dels nens; 2a part (del cap. 5è al 8è): acollida dels nens a casa l'Odila i preparació de l'aeròstat; 3a part (del cap. 9è al 15è): enlairament de l'aparell i viatge; i 4a part (del cap. 16è al 18è): fi del viatge i retrobament de la família.

Anècdotes al marge

Novel·la escrita a Puiggròs el febrer de 1978.

Inclusa a *El vent de la història II*, editorial La Galera, 1998, col·lecció "Biblioteca Vallverdú", volum 4.

Personatges

Antònia

És coprotagonista de l'aventura. Filla petita de Miquel Vernet, un xic poruga i ploramiques. Té 7 anys.

El capità de guàrdia

És un subordinat del Coronel Bassonnet a qui és força servicial. Duu els cabells arrissats.

El capità del vaixell anglès

És oportú i comprensiu.

El coronel Bassonnet

És coronel d'un destacament de l'exèrcit napoleònic destinat a Catalunya. Sota el cabell esclarissat hi duu el front pàl·lid, les galtes sempre vermelles, el bigot que se li decanta cap a la dreta quan té alguna alegria però cap a l'esquerra quan les notícies són dolentes. El robatori de les vuit-centes camises li provoca un bon mal de cap.

Els guerrillers i la gent del poble

Són solidaris i patriòtics.

Els mossos de cal Vernet

Són dos mossos ajudats i discrets: l'un és vell i, l'altre, jove.

La mare de Miquel Vernet

És força coratjosa.

Les tres cosidores de ca l'Odila

Són circumspectes.

Miquel Vernet

És un hisendat vidu, que viu al poble amb la seva mare i els seus dos fills (en Quel i l'Antònia). Té 39 anys. Generós i valent, amant de la terra i temorós de Déu. Instruït i compromès amb els patriotes antifrancesos.

Odila Ferreu

És l'autèntica protagonista de la història. Fa deu anys que és al poble d'en Quel i l'Antònia, prové del Midi (el Rosselló), parla català i sap francès. Ara vídua, havia estat casada amb un ajudant (Lucien) del gran químic Lavoisier. És grassona i baixeta, ulls oblics sobre nas aixafat, boca grossa i riallera, un sotabarba marcat i coll curt, els dits de les mans rodanxons; camina decidida balancejant les dues cames. Sembla infatigable. Li agraden els llamins. És molt llesta. Té autèntica confiança en la família dels Vernet.

Quel

És coprotagonista de l'aventura. Fill gran de Miquel Vernet, valent i decidit. Deu tenir uns 9 anys.

Connexió amb diferents matèries**Ciències de la Naturalesa**

El curs fluvial d'un riu.

Ètica

El sentit del deure. La tenacitat. La guerra i les conseqüències: l'èxode, els nens desemparats.

Física i Química

Els globus aerostàtics. La descomposició dels elements. Antoine Laurent Lavoisier. Les forces eòliques. Els germans Montgolfier.

Francès

Estudi del vocabulari i de les expressions.

Geografia

Estudi del mapa geogràfic de Catalunya: la plana de Vic, el curs del Llobregat. Estudi dels conreus a Catalunya. Les construccions rurals. La rosa dels vents. Els accidents naturals: el riu, la costa. L'orientació i els punts cardinals.

Història

La Revolució Francesa. La guerra del Francès. El regnat de Josep Bonaparte. Les juntes de govern. L'imperialisme napoleònic. La figura del guerriller. Els invents.

Història de l'Art

Cinema: els periples aeris, "La vuelta al mundo en 80 días" (*Around the world in 80 days*, 1956) de Michael Anderson.

Llengua

Lèxic: Confeccionar vocabularis a partir dels camps semàntics emprats per l'autor: a) jerarquies militars i agrupacions militars; b) jerarquies de la marineria; c) llaminadures; d) peces de vestir; e) armes; f) compartiments d'una casa; g) oficis; h) tipus d'embarcacions.

Recursos literaris: Treballar la narració en tercera persona, la descripció de personatges, el diàleg directe, la tècnica del flashback.

Variació lingüística: Els dialectes del català (el rossellonès i el nord-occidental).

Tipologia textual: L'ofici, l'informe (llenguatge administratiu). La carta.

Religió

Les oracions infantils. Els àngels. El Nou Testament.

